AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N°. 36-29
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 300 Ս. Գ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ, տարի. 7, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة
ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ՈՒՐԲԱԹ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1 1933
ՀԱՏԸ 2.50 Ս. Գ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամէն առաւօտ լոյս կը տեսնէ բացի երկուշաբթի օրերէն | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 186 (1024)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԼԻԲԱՆԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Գուցէ գիտեն մեր ընթերցողներէն շատեր թէ՝ 1860ական թուականներէն մինչեւ համաշխարհային պատերազմի առաջին տարին, Լիբանան վարչական բացառիկ կազմակերպութիւն մը ունէր եւ կը վայելէր կարգ մը առանձնաշնորհումներ՝ եօթը մեծ տէրութեանց հսկողութեան ներքեւ։ Համաձայն այդ առանձնաշնորհումներու, որոնք Լիբանանի տրուեցան 1860ական թուականներուն, թրքական օրինաւոր կառավարութեան աւերիչ քաղաքականութեան եւ քրիստոնեայ բնակչութեան հանդէպ ի գործ դրած հալածանքներուն պատճառաւ, Լիբանան կը դառնար գրեթէ ինքնավար, փոքրամասնութեանց պատկանող եւ Օսմ. կառավարութեան կողմէ ընտրուած ընդհ. կառավարիչի մը վարչութեան տակ։

Ամենէն գլխաւորը այդ առանձնաշնորհումներէն այն էր՝ որ թրքական զինուորական կազմակերպութիւնը բացարձակապէս կ'արգիլուէր մուտք գործելէ Լիբանան եւ կը կազմուէր մասնաւոր ժանտարմըրի Լիբանանի ներքին ապահովութիւնը երաշխաւորելու համար։ Պէյրութի Ֆրանսական հիւպատոսը կը վայելէր որոշ իրաւասութիւններ եւ մօտէն կը հետեւէր Լիբանանի վարչական կազմակերպութիւններուն։ Ընդհ. կառավարիչը որքան ալ նշանակուած ըլլար Օսմ. կառավարութեան կողմէ եւ ուղղակի պատասխանատու անոր առջեւ, սակայն այդ լոկ ձեւական նշանակում մըն էր եւ իրականին մէջ տեղի կ'ունենար Ֆրանսական կառավարութեան հաւանութեամբն ու թելադրութիւններովը։

Եւ Ֆրանսայի այդ միջամտութիւնն ու հետաքրքրութիւնը պատահական հանգամանք մը չունէր, այլ կը բխէր մարդասիրական առաջինի պարտականութեան մը գիտակցութենէն եւ իրաւունքէն, որովհետեւ Լիբանանի քրիստոնեաներուն ենթարկուած հալածանքներն ու երկրին մէջ հոսող արիւնը դադրեցնելու համար, Ֆրանսան իր նաւատորմն ու բանակը տրամադրած էր եւ ապահոված „հանդարտութիւնը, երբ Օսմ. կառավարութիւնը անկարողութեան մատնուած ըլլալ կը հրահրէր քրիստոնեաներու եւ իսլամ տարրերու թշնամութիւնները։

Յիշենք այստեղ ինքնավար Լիբանանի վայելած առանձնաշնորհումներէն մի քանին, որոնք ապահովուած էին եօթը մեծ տէրութեանց միջամտութեամբ Բարձրագոյն Դրան մօտ։

Լիբանանի բնակչութիւնը զերծ էր զինուորական ծառայութենէ, միայն թէ՝ երկրի ներքին ապահովութեան համար կազմուած ժանտարմըրին պէտք էր բաղկանար լիբանանցիներէ, ի հարկէ լաւ վճարուած։ Ժողովուրդը տուրքերէ զերծ էր եւ օտար ընկերութիւններ ոեւէ առանձնաշնորհում չէին վայելեր Լիբանանի մէջ։ Լիբանանի սահմանները անձեռնմխելի էին։ Հոն ապաստանող ոճրագործն անգամ չէր յանձնուէր թրքական կառավարութեան։ Բոլոր պաշտօնեաները քրիստոնեաներ էին եւայլն եւայլն։

Եւ ինքնավար Լիբանանի առաջին եւ վերջին կառավարիչները, երջանիկ կարգադրութեամբ մը, եղած են երկու հայ փաշաներ, հարազատ զաւակները քոյր ժողովուրդի մը, որ դարեր շարունակ չարչարուած եւ հալածուած էր միեւնոյն ապիկար վարչութեան ներքեւ եւ միեւնոյն բարբարոս կառավարութեան սադրանքներուն զոհ դարձած։ Երջանիկ կարգադրութիւն կ'ըսենք, որովհետեւ, տառապած ազգի մը զաւակները աւելի դիւրաւ պիտի կրնային հասկնալ վիճակը բազմաչարչար բնակչութեան եւ անոր աւերակուած հայրենիքին եւ պիտի նուիրէին վերականգնումի ու շինարարութեան նուիրական աշխատանքներուն։

Քիչ անդին կը հրատարակենք տեղական կարեւոր թերթի մը մէջ հրատարակուած գնահատական եւ երախտագիտական յօդուածը, նուիրուած հանգուցեալ Յովհաննէս փաշա Գույումճեանին, որուն հանդէպ Լիբանանի գիւղացիութիւնը, մանաւանդ մաւրական դասը, մինչեւ հիմա անկեղծ սէր եւ երախտագիտութիւն կը սնուցէ։ Լիբանանի պատմութիւնը միեւնոյն գնահատական տողերը նուիրած է նաեւ առաջին կառավարիչ հայազգի Տավուտ փաշային, որուն կը պարտի ինքնավար Լիբանան իր վարչական կազմակերպութիւնը եւ անոր հանճարեղ կարողութեան՝ խաղաղութեան եւ անդորրութեան տիրապետութիւնը Լիբանանի սահմաններուն մէջ։

Յովհաննէս փաշա Գույումճեանը համեստ քաղաքական գործիչ մը, պետական անձնաւորութիւն մը Լիբանանի հանդէպ կատարած է մարդկային պարտականութիւնը։ Հայը այդ միեւնոյն անկեղծ եւ անձնուէր վերաբերումը ցոյց տուած է այն բոլոր երկիրներու մէջ, ուր գտնուած է ինք եւ որուն հիւրասիրութիւնը վայելած։ Ո՛ր երկնքի տակ ալ ըլլայ իր որդեգրած հայրենիքին բարգաւաճման եւ յառաջդիմութեան ի նպաստ տրամադրած է իր հնարաւոր բոլոր ուժերն ու կարողութիւնները։ Շնորհիւ իր աշխատասիրութեան եւ ստեղծագործող հանճարին հայը շինարար տարր մը եղած է իր գտնուած միջավայրին մէջ եւ գրաւած կարեւոր դիրքեր եւ պաշտօններ։

Եգիպտոսի ժողովուրդը դեռ մինչեւ այսօր անթառամ կը պահէ յիշատակը այն մեծ հայերու, որոնք այնքան թանկագին ծառայութիւններ մատուցած են այդ հայրենիքին՝ քաղաքական եւ տնտեսական։ Եգիպտացի ֆէլլահը չի կրնար առանց պաշտամունքի յիշել անունները Նուպար եւ Եագուպ փաշաներու։ Թուրքերու պատմութենէն կարելի՞ է ջնջել անունները Ամիրաներու, Տատեաններու, Պալեաններու, որոնք ամենաթանկագին յիշատակարաններ թողած են այսօրուան Պոլսոյ մէջ եւ այնքան անկեղծ ծառայութիւններ մատուցած Օսմ. Կայսրութեան։ Ռուսիոյ մէջ Տէր Ղուկասովներ, Լօրիս Մելիքովներ, Մանթաշեֆներ, Պարսկաստան Եփրեմ Խաներ, վերջապէս իրենց գտնուած բոլոր երկիրներու մէջ, հայեր մատուցած են կարեւոր ծառայութիւններ եւ եղած են անկեղծ եւ անձնուէր։

Եւ հայ ժողովուրդը ճակատագրական դժբաղդ կարգադրութեամբ մը ապաստան գտաւ Միացեալ Լիբանանի մէջ, անոր տրամադրելու համար իր շինարար բազուկն ու կարողութիւնները։ Եթէ Յովհաննէս փաշաներ համեստ ծառայութիւններ մատուցին այս հայրենիքին, կատարելով մարդասիրական պարտականութիւն մը, ներկայ Լիբանանի քաղաքացիութիւնը ընդունող հայութիւնը, իր բոլոր կարելիութիւնները պիտի տրամադրէ անոր յառաջդիմութեան եւ բարգաւաճումին համար։

Եւ Լիբանանի վաղուան պատմութիւնը պիտի արձանագրէ ոչ միայն փաշաներու մատուցած ծառայութիւններն ու անձնուիրութիւնը, այլ պիտի յիշէ 40,000ի մօտ հայ քաղաքացիներու ծառայութիւնները երկրի տնտեսական եւ շինարարական ձեռնարկներուն մէջ։

ՅՈՎՀ. ՓԱՇԱ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

«Էլ Նիհար»ի մէջ, Լիբանանի յայտնի գրողներէն պ. Իսքէնտէր Նաճար ստորագրած է յօդուած մը, նուիրուած Լիբանանի վերջին կառավարիչ Յովհ. փաշային, որուն գլխաւոր մասերը կը հրատարակենք թարգմանաբար.—

Օգոստոս 11ին Յովհաննէս փաշա Գույումճեան վախճանեցաւ Հռոմի մէջ։ Անոր մահով կը փակուի վերջին էջը Լիբանանի նախ-պատերազմեան վարչութեան։

Մենք այս յօդուածով չպիտի կրնանք պատկերացնել կեանքը մարդու մը, որ այնքան խոր համակրանք եւ սէր ցոյց տուած է Լիբանանի հանդէպ եւ աշխատած անոր զարգացման եւ բարգաւաճման։ Միայն թէ կ'ուզենք ցոյց տալ ընթերցողներու այդ մեծ մարդու մասին կարգ մը գրուածներ, որպէսզի մեր պետական մարդիկն ալ անոր ընթացքին հետեւին եւ օգտակար ըլլան իրենց հայրենիքին։

Յովհաննէս փաշա Լիբանանի կառավարիչ նշանակուեցաւ 15 դեկտեմբեր 1912ին, 5 տարուան համար։ Թուրքիան երբ Գերմանիոյ կողքին մասնակցեցաւ պատերազմի, ամէն միջոցի դիմեց զայն հրաժարեցնելու համար։ Ի հարկէ, փաշան չընդունեց եւ ի վերջոյ պաշտօնանկ եղաւ։

Յովհաննէս փաշա հայ կաթոլիկ էր։ Օսմ. կայսրութեան մէջ փոքրամասնութիւն կը կազմէին հայ կաթոլիկները եւ շատ ճնշուած ու հալածուած էին։ Այդ պատճառաւ բնական էր որ ճնշուած եւ տառապած Լիբանանը պիտի սիրէր անոր մէջ զաւակը։ Տառապանքներն ու ցաւերը ի հարկէ կը միացնեն սիրտերը։ Հակառակ անոր որ ինք թրքական պաշտօնեայ մըն էր, շատ անգամ Լիբանանցիները կը գգուէր՝ պաշտպանելու իրենց իրաւունքները։

Անոր սէրն ու գուրգուրանքը Լիբանանի հանդէպ զուտ խօսքով չէ եղած, այլ գործքով։ Ըժմի ընկերութիւնը կը ջանար իր իրաւասութիւնները երկարել մինչեւ Լիբանան։ Յովհաննէս փաշա անյողդողդ մնաց եւ չթողուց որ Լիբանանի գիւղացիները նման ծանր պարտաւորութեան մը տակ մտնեն։ Որովհետեւ այդ կերպով Լիբանանի ծխախոտի մշակութիւնը պիտի կորսնցնէր իր արժէքը եւ պիտի փճանար։ Այս մասին, ան, նոյն իսկ Ֆրանսայի հիւպատոսի դիմումները մերժեց եւ վտարեց զայն։

Միեւնոյն ձեռնարկը ըրաւ հանրային պարտուց վարչութիւնը, սակայն չյաջողեցաւ։ Փաշան ընդդիմացաւ եւ թոյլ չտուաւ։

Պատերազմի առաջին տարին, Բարձրագոյն Դուռը ուզեց խլել Լիբանանի կարգ մը առանձնաշնորհումները եւ փորձեց թրքական զինուորներ ղրկել Լիբանան։ Յովհաննէս փաշա սաստիկ բողոքեց եւ ազդարարեց Օսմ. կառավարութեան որ եթէ նման ձեռնարկ մը ընէ, ապստամբութիւն կը յառաջանայ Լիբանանի մէջ։ Սակայն Բ. Դուռը նկատի չառաւ այդ բողոքագիրը եւ կատարեց իր որոշումները։

Պատերազմի սկիզբը, Նէճիպ Շուէյֆաթի անուն մարդ մը, Սուգ էլ Ղարպի մէջ պատռեց Օսմ. դրօշը։ Համաձայն Օսմ. օրէնքին, ամենամեծ յանցանք մըն էր այդ արարքը։ Դամասկոսի Պատերազմ. ատեանը ուզեց Նէճիպը եւ քանիցս խստիւ պահանջ ներկայացուց. սակայն Յովհաննէս փաշա ընդդիմացաւ եւ շատ աշխատեցաւ չյանձնելու, բայց անյաջող մնաց։

Նոյն միջոցին, Օսմ. կառավարութիւնը, սկսաւ կարգաւ ջնջել Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ յարաբերութիւն ունեցող անձնաւորութիւնները Լիբանանէն։ Յովհաննէս փաշա Բ. Դրան դիմեց եւ յայտնեց որ Լիբանանցիները խաղաղ եւ հանգիստ կը մնան եւ ինք ամէն տեսակ երաշխաւորութիւն կը տրամադրէ այդ մասին։ Միւս կողմէ, սակայն, կը թելադրէր Լիբանանցիները որ իրենք զիրենք պաշտպանեն, որովհետեւ ինք չի կրնար բան մը ընել։

Ասկէ վերջ, հրամանագիր մը ստորագրուեցաւ 1915ի վերջերը, որով պաշտօնանկ կ'ըլլար Յովհաննէս փաշա։ Անոր պաշտօնանկութենէն վերջ, Լիբանան ուղղակի կառավարուեցաւ Օսմ. կառավարութեան կողմէ եւ ենթարկուեցաւ անլուր հալածանքներու եւ թշուառութեանց։ Ժողովուրդին մէկ երրորդը մեռաւ անօթութենէ եւ ջարդէ։

Յովհաննէս փաշան, չափազանց ուղղամիտ, բարեկիրթ եւ ազնուական մարդ մըն էր եւ իր տան դռները բացուած էին ամբողջ Լիբանանցիներու առջեւ։ Օր մը, Պէյթ Էտտինի մէջ կը պտտէր։ Տեսաւ ջաղացքի աշխատաւոր մը որ անօթի էր եւ թշուառ. իսկոյն հանեց եւ 10 Օսմ. ոսկի տուաւ անոր եւ դառնալով իրեն հետ քալող բարեկամին, ըսաւ.

— Ահա՛ ճշմարիտ Լիբանանցին այս աշխատաւորն է, եւ ոչ թէ ես ու դուն կամ պաշտօնեան։

Օր մը, Յովհաննէս փաշա հրաւիրուած էր հիւսիսային Լիբանան, երեւելիի մը կողմէ։ Այն տան այժմու Մարոնի պատրիարք Ամեն. Արիտա եպիսկոպոս էր եւ կը գտնուէր հոն։ Սեղանի վրայ, եպիսկոպոսը կ'ըսէ փաշային.

— Փաշա, կ'ըսեն որ դուն շատ մեղմ ես եւ գթոտ։

Փաշան լռութենէն ատեն մը կը լռէ եւ կ'ըսէ.

— Այո, շատ մեղմ եմ եւ անկարող տրամադրով, բայց գործի մէջ շատ խիստ եմ։

Յովհաննէս փաշայի մահով Լիբանանի ժողովուրդը կը կորսնցնէ ճշմարիտ բարեկամ մը, իսկ Լիբանան իր դարին եւ բարգաւաճումին աշխատող անձնուէր պաշտպան մը։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԿԻՑԵՐԻԿԱՄԻՆ «ՀՕՐՄՕՆ»ԻՆ ԴԵՐԸ

Զոյգ հատ մը կիցերիկամներ կենդանիի մը մէջ կը նստին աջ ու ձախ երիկամունքին վերի ծայրերուն վրայ։ Անոնց երկայնութիւնը 4—6 սմ., լայնութիւնը 2—3 սմ., հաստութիւնը հազիւ մէկ սմ., իսկ ծանրութիւնը 10—12 կրամ։ Կիցերիկամները կը բաղկանան երկու մասերէ, պատեանէ եւ միջուկէ, որոնք իրարմէ տարբեր արմատէ ծնունդ կ'առնեն։ Պատեանը յառաջ կու գայ սաղմի բջջային այն հիւսուածքէն, ուրկէ ողիքները կը ծնին, իսկ միջուկը, որ ջղակերպ հիւսուածք մըն է, կը սերի անկամ ջիղերու սաղմնային տարրէն։

Անոնք սաղմնային վիճակի մէջ իրենց մեծութեամբ կը գերազանցեն երիկամունքը։ Սաղմին անման վեցերորդ ամիսէն սկսեալ հետզհետէ կը փոքրանան եւ ծնունդի ժամանակ կը հասնին մինչեւ մէկ երրորդին։ Զոյգ մարդու կիցերիկամները երիկամունքին գրաւած միջոցին հազիւ քսան եւ ութերորդ մասը կը բռնեն։

Մինչ երիկամունքին պաշտօնն է արեան մէջէն զատել ջուր եւ անոր մէջ լուծուած աղերը, աւելորդ եւ նիւթափոխութենէն յառաջ եկած թունաւոր նիւթեր, կիցերիկամունքինը բոլորովին տարբեր է։ Անոնք գեղձային նկարագրով գործարաններ են, որոնց արտադրած հիւթը «հօրմօն» կը կոչուի, եւ որոնց կատարած դերը բազմակողմանի ազդեցութիւն ունի մարմնի տնտեսութեան մէջ։ Ինչպէս կատարուած փորձերը ցոյց կուտան, եթէ գործողութեամբ կիցերիկամները հանուին, մարմինը կ'ենթարկուի մահացու հիւանդագին վիճակի մը։ Առաջքում մը ականաւոր կը դառնայ, եթէ կիցերիկամէն կտոր մը, շատ թարմ ըլլալու պայմանաւ, պատուաստուի մարմնի ոեւէ մէկ տեղին վրայ, օրինակ կռնակի մորթին տակ։ Ասկէ կը հետեւի որ, կիցերիկամը գործարան մըն է, որուն արտադրած հիւթը մարմնի հեղուկային հիւսուածքին շրջանին մէջ կը տարածուի այնպէս, ինչպէս եթէ թիթեղ մը ջուրը ներկելու համար կաթիլ մը ներկ թիթեղին ոեւէ մէկ կէտէն ներս հոսեցնէինք։

Շատ պարզ է թէ կազմով ու ծնունդով տարբեր գործարանի մը մասերը տարբեր ալ նպատակներու պիտի ծառայեն, նոյն իսկ իրարու ներհակ ներգործութեամբ, թէեւ առկային ոչ բոլորովին պարզաբանուած։

Ադիսոնեան հիւանդութիւնը բնութեան մէջ քմահաճոյքն է։ Ան կը սկսի աննշմարելիօրէն։ Հիւանդը կը զգայ թուլութիւն, յոգնութիւն եւ ընդհանուր տկարութիւն։ Հետզհետէ կը կորսնցնէ աշխատելու եռանդը ու փափաքը եւ քնանալու պէտքը յաճախ կը զգայ։ Կարճ ժամանակ յետոյ, այս ախտանիշերուն կ'ընկերակցի ստամոքսի խանգարում. ախորժակը կը դադրի, սրտի խառնուք եւ պնդութիւն կ'ունենայ, եւայլն։ Ասոնց հետեւանքն այն կ'ըլլայ որ մարմինը հիւծի, հիւանդը կը սկսի միշտ պառկած մնալ ու քնանալ։ Մորթը սոյրի գոյնը կ'առնայ եւ կեանքը կրնայ մահով վերջանալ։

Ասիկա, թէկուզին ոչ շատ առաջ, անբուժելի հիւանդութիւն մը կը նկատուէր, որովհետեւ թէ՛ ամբողջ կիցերիկամին եւ թէ՛ միջուկին «հօրմօն»ը ազդեցութիւն մը յառաջ չէին բերեր հիւանդին վրայ։ Կարծուած է որ կիցերիկամին պատեանին «հօրմօն»ը բժշկամի միջոց մը կրնար ըլլալ։ Վերջին ժամանակներս նախ ամերիկացի եւ յետոյ գերման բժիշկ մը յաջողած են զատել պատեանէն «հօրմօն»ը զորգորբին կոչած են եւ որուն ներարկումը փրկարար ազդեցութիւն ըրած է, եթէ ոչ հիմնական կերպով գոնէ մահուան ճիրաններէն ազատելու չափով։

Ադիսոնեան հիւանդութեան ամենագլխաւոր ախտանիշը ծայրայեղ տաղտկանի դանդաղաշարժութիւնն ու անզգայութիւնն է։ Որովհետեւ զորգորբինը այս երկուքին ալ վրայ դրական ազդեցութիւն ունի, ուստի կարելի է եզրակացնել թէ կիցերիկամին պատեանին «հօրմօն»ը պարունակելու է այնպիսի նիւթ մը որ մկաններուն գործունէութիւնը կանգուն կը պահէ։ Իրապէս ալ վերջին տարիներս կենդանիներու վրայ կատարուած փորձերը կը հաստատեն այս։ Հաւանական է թէ վերոյիշեալ «հօրմօն»ը մկաններուն աշխատանքին ժամանակը կազմուող յոգնութիւն ազդող նիւթերը չէզոքացնելու բնոյթն ունի։

Վերջերս ապացուցուած է որ նոյն «հօրմօն»ին մէջ կայ նիւթ մը, որ սեռային գեղձերուն առ աղերս ունի։ Կիցերիկամը հիւանդագին վիճակ մը ենթարկուի եւ պատահի, եթէ բնականէն աւելի հիւթ արտադրէ, սեռային փոփոխութեան մը հետեւանքն առիթ կ'ըլլայ, ինչպէս մկներու վրայ կատարուած փորձերը վաղուց արդիւնք տուած են եւ ինչպէս կը տեսնենք «հօրմօն»ներու առաւելութիւնները ներկայացնող գրականութեան ներկայացուցած մէկ քանի աւելի դէպքերէն։

Տասնեակ տարիներ առաջ, հրատարակուած մարդու հոգեբանութեան վրայ, կար այն կարծիքը թէ 100 0/0 արական այր եւ 100 0/0 իգական կին չկայ։ Երկու սեռերն ալ իրենց մէջ կը կրեն իրենց սեռին հակառակ սեռին յատկութիւններէն որոշեալ չափ մը, այսինքն այր մը արականութեան 100ին որոշեալ համեմատութեամբ իգական յատկութիւններ եւ կին մըն ալ իգականութեան 100ին որոշեալ համեմատութեամբ արական յատկութիւններ կը կրէ իր մէջ*։ Այսօր գիտական աշխարհը աւելի քան վստահօրէն կը հաստատէ վերոյիշեալ տեսութիւնը հիմնուած մանրադիտական իրողութիւններու եւ կենսաբանական փորձերու վրայ։ Հաստատուած է որ իւրաքանչիւր սեռի սեռային գեղձերը ոչ միայն իր սեռին յատուկ «հօրմօն» կ'արտադրէ, այլ եւ իր հակառակ սեռինն, եթէ նոյն իսկ նուազագոյն չափով օրինակ 1:50000 լուծոյթի համեմատութեամբ։ Բնականոն վիճակի մէջ, օրինակ այրի մը մէջ, իգականութեան «հօրմօն»ին ազդեցութիւնը ճնշուելով թաքուն կը մնայ եւ կը պահէ իր որոշեալ համեմատութիւնը։ Սակայն հազիւ թէ սեռային գեղձերու հիւանդագին վիճակ մը ստեղծուի, ինչպէս ուռակութիւն, որոշեալ համեմատութենէն աւելի արտադրուելով հաւասարակշռութիւնը կը խանգարի, ազդեցութիւնը կ'ուժեղնայ, իգական «հօրմօն»ը գործօն կը դառնայ եւ այրը իգական յատկութիւն կը ստանայ։ Եթէ նոյնը պատահի կնոջ մէջ, կինը կ'առնականանայ։ Երբեմն ժամանակներէն կան իրողութիւններ, որոնց համաձայն կիներ մէկ տարուան ընթացքին առնական յատկանիշեր ստացած են։

Փորձերով կ'ապացուցուի որ կիցերիկամին պատեանին «հօրմօն»ին մէջ գտնուող շատ չնչին չափով սեռային նիւթը սեռային գեղձերու արտադրած երկու սեռի «հօրմօն»ներուն միջեւ խաղաղութիւնը պահպանելու ազնիւ դերը կը կատարէ։ Մէկ խօսքով, բայց կատարած դերը ճակատագրական է մարդու մէջ։

(1) ՏՈՔԹ. Վ. ՀԱԿԷՇԵԱՆ

* Տես յօդուածագրին «Արբունքի շրջանը եւ իր կարեւորութիւնը դաստիարակութեան համար» (1921) գրքոյկը։

Թ Ո Ւ Ր Ք Ի Ա

«ԵՒՐՈՊԱ ԹՇՆԱՄԻ ԹՈՒՐՔԻՆ»

Թուրք թերթի մը խիստ ուշագրաւ յօդուածը

«Ճիւմհուրիէթ» հետեւեալ խիստ ուշագրաւ յօդուածը կը հրատարակէ իր 24 Նոյ. թիւին մէջ.—

Թերթերը գրեցին թէ Ռումանիոյ Թուրքերը հոս կը գաղթեն և արեւելեան նահանգները կը ղրկուին։ Անոնք թոռներն են մեր հերոս նախնիքներուն որոնք գարերով իրենց արիւնը խառնեցին Դանուբի ջուրերուն։

Քանի մը տարի առաջ այցելեցի նշանաւոր Սիլիսթրէն, զոր երգած է Նամըգ Քէմալ։ Հակառակ անոր որ կէս գարէ աւելի կը գտնուին օտար լուծի տակ, այդ տեղի Թուրքերը մազաչափ չէին կորսնցուցած իրենց թրքութիւնը։ Իրենց ամբողջ քաղաքականութեամբ, Սուլթանները եթէ Եմէնի, Հիճազի և Ասիրի անապատներուն մէջ կորսնցուցին Ռումէլիի այս թուրքերը, անոնց առաջ ուժերուն կոթնելով, Թուրքիա թերեւս այսօր ալ գտնուէր Դանուբի եզերքը։

Ինչպէս որ 800,000 Ալպանները յաջողեցան անկախ պետութիւն մը կազմել չսա լաւ կրնային Տէլի Օրմանի պետութիւն մը կազմել մէկ ու կէս միլիոն հոգիով։ Բայց Եւրոպա, որ Էսթոնիա, Լէթոնիա և Լիթուանիա անունով չորս մը մանր պետութիւններ կազմած և նոյն իսկ Տանցիկ քաղաքը ազատ դարձուցած է, նոյն իրաւունքը չի տար մէկուկէս միլիոն զաւրիւն Թուրքերուն։ Որովհետեւ Եւրոպա թշնամի է Թուրքին, և անոր ամենամեծ փափաքն է Թուրքերը նետել Եւրոպայէն։

Այսպէս, Ֆրանս. պալատական հոգեբանութեան Լարչէ, «Մեծ պատերազմի մէջ Թուրքը» վերնագրով իր մեծ գիրքին մէջ կ'ըսէ. «Անգլիա 1919ին Թուրքիոյ մէջ յամառօրէն կը հետապնդէ իր ծրագիրը, որ էր Անատոլուն բաժնել, Եւրոպացիները միջազգայնացնելով դնել այնպիսի վիճակի մէջ որ անգլ. ազդեցութիւնը գերիշխան ըլլայ հոն, և Թուրքը իր բոլոր տարրերով դուրս նետել Եւրոպայէն»։

Բայց Ռումանիոյ Թուրքերուն վերադառնանք։ Անոնցմով երկաթէ բազուկներ պիտի շահինք։ Միայն թէ պատահական ըլլալու չէ ներգաղթը։ Պէտք է համաձայնինք ռումէն կառավարութեան հետ և ծրագրուած ձեւով Թուրքիա բերենք մեր ազգակիցները։ Եթէ այսպէս 50—60 հոգի մերթ ընդ մերթ բերուին և Արեւելեան նահանգները ղրկուին, որեւէ օգուտ չենք կրնար ապահովել։ Այդ գաղթականները կը հալին Արեւելեան նահանգներուն մէջ որոնք առկաուին զուրկ են Դանուբի քաղաքակիրթ և չեն վիճակէն։

Մեր կարծիքով, Տէլի Օրմանի Թուրքերը Թրակիա տեղաւորելու է։ Այդ շրջանին մէջ մէկուկէս միլիոն նոր անձեր չատ հանգիստ կրնան տեղաւորուիլ։

Աչքեր կան տնկուած Թրակիոյ վրայ, որ Եւրոպայի մէջ մեր ձեռքը մնացած վերջին հողամասն է։ Հետեւաբար առիպուած են զօրացնել զայն։ Իսկ ամենէն մեծ ուժը՝ բնակչութիւնն է։

Գաղթականներու տեղաւորում

Ինչպէս գրած ենք անցեալ առաջ, Թուրք կառավարութիւնը ամէն ջանք կը թափէ արեւելեան նահանգները լեցնելու համար Թուրք գաղթականներով։ Կազմուած է մասնաւոր վարչութիւն մը այդ նպատակաւ, որուն պարտականութիւնն է ոչ միայն տեղաւորել Թուրք գաղթականները, այլ դիմել այն բոլոր միջոցներուն, որոնց շնորհիւ կարելի կ'ըլլայ աւելցնել ներգաղթողներուն թիւը։

Ռումանիայէն վերջին անգամ հասած են Պոլիս 536 Թուրք գաղթականներ, որոնց 28 հատը Պոլիս մնացած և միւսները ղրկուած են Էլ Ազիզ։

Թուրք փաշայի մը մահը

Ըստ Թուրք թերթերու տեղեկութեանց Վանի սահմանագլխի հրամանատար Նիազի փաշա ճամբան հիւանդանալով մեռած է Ախլաթի մէջ։ Մարմինը թաղուելու համար տարուած է Տիարպէքիր։

Թուրք եւ Պուլկար յարաբերութիւնները

Վերջերս Թուրքիոյ և Սերպիոյ միջեւ յառաջ եկող մերձեցումը և ոչ յարձակման դաշինքին կնքումը, վերջին ծայր գրգռութիւն յառաջացուցած է Պուլկարիոյ մէջ։ Պուլկար մամուլը ակսած է յարձակման և կը նկատէ որ այդ դաշինքը ուղղուած է իրեն դէմ։ Այդ առթիւ պուլկարական «Զարիա» թերթը կը գրէ.—

Ի՞նչ պատճառներ կը մղեն Թուրքիան և Եուկօ-Սլաւիան մասնաւոր ոչ-յարձակման ուխտ մը կնքելու։

Եթէ Եուկօ-Սլաւիա, Պուլկարիոյ, Ռուսիոյ, Իրանի և Յունաստանի նման սահմանակից ըլլար Թուրքիոյ, Թուրք և Եուկօ-Սլաւ ոչ-յարձակման ուխտին կնքումը կրնար գոհունակութեամբ ընդունուիլ։ Բայց Թուրքիա և Սերպիա սահմանակից չեն և ոև է տարածութիւն չունին։ Երկու երկիրներն ալ իրարմէ գալիք ոև է վտանգ չունին։

Թուրք և Եուկօ-Սլաւ ուխտին մասին գրուածներուն համաձայն, Թուրքիան է միայն որ կ'ուզէ այդ ուխտը։ Որովհետեւ Թուրքիա կը փութայ համաձայնիլ Պելկրատի հետ, քանի Սոֆիա և Պելկրատ չեն համաձայնած։

Թուրքիոյ այս կակածին ալ պատճառը այն է որ, վերջերս մեր մէջ խօսք եղաւ Թրակիան Պուլկարիոյ վերադարձնելու մասին։

Եթէ Թէվֆիք Րիւշտի պէյ գործէ նաեւ յանուն Յունաստանի, ասիկա կը նշանակէ թէ Թուրքիա չուզեր Պուլկարիոյ զօրացումը։ Բայց մենք Թուրքիոյ զարդար թշնամին չենք։ Պուլկարները ո՛չ նեղացնելը ոչ Անատոլու գրաւել կ'ուզեն։ Անոնք միայն ծովային ելք մը կ'ուզեն Եգէականի վրայ։ Իսկ ասիկա ոև է վտանգ չի կրնար զալ Թուրքիոյ։ Ընդհակառակն Թուրքիա պիտի օգտուի ասկէ։

Թուրքիոյ անկեղծութեան պատերազմի ընթացքին, մենք չէինք հաշուած Թրակիոյ, Բայց եթէ կը նեղոյ գործունէութեամբ, Թուրքիա կը փնտռէ իր մասին մեր ունեցած վստահութիւնը։

Նորէն Արարատի «գնդուզակ»ները

Պոլսոյ Թուրք թերթերը կը գրեն, թէ Արարատի գնդուղակներէն ապստամբներու հրոսախումբը սահմանապահ զօրքին կողմէ բռնուած է եւ Վանի ...

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՅՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐ

Խ. Հայաստան 2 Նոյեմբեր կը գրէ թէ Երեւան վերադարձաւ Հայաստանի Մշակոյթի Պատմութեան Կաճառին կազմակերպած գիտական արշաւախումբը, որ վերջերս մեկնած էր Զանգեզուր (Գորիսի եւ Սիսիանի շրջանները), արձանագրելու մեր մշակոյթի պատմութեան վերաբերեալ նշանաւոր յուշարձանները եւ կազմակերպելու անոնց պահպանման գործը։

Յանձնախումբը արձանագրած է 200 նշութիւններ, որոնք պատմական եւ հնագիտական արժէք ունին։

Այդ նշութիւններէն մասնաւորապէս նշանաւորագոյն են Տաթեւի վանքը, որ բաւական վնասուեցաւ 1931ի երկրաշարժէն, Երիցաւունք գիւղին մօտակայ Ժ.Ա. դարու աղօրարանը (մեր գրականութեան մէջ յիշատակուած չէ բնաւ), լաւ պահպանուած զարդանկարներով, հարթաքանդակներով, հայերէն ու յունարէն արձանագրութիւններով, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ նախապատմական օբրիմներ, աւազապետական դդեակներ, նշանաւոր կան է նոյնպէս Ժ.Գ. դարու առեւտրական հին ճանապարհը, որ Ռուսիան (Աստրախան) Շուշիի եւ Զանգեզուրի վրայով կը կապէր մէկ կողմէ Պարսկաստանի, միւս կողմէ Էրզրումի եւ Տրապիզոնի վրայով Եւրոպայի հետ։

Այս ճանապարհին վրայ պահպանուած են Իջեւանի օճերը եւ բարձր սիւները, որոնք կարաւաններուն ցոյց կուտային իրենց ճամբան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏ

Առողջապահական գործավարութիւնը ձեռնարկեց կարգ մը առողջապահական հիմնարկութեանց կազմակերպութեան։

Պատրաստ է եւ մօտ օրէն կը սկսի գործել Սարդարաբադի բուժարանը, ուր օրական կը յաճախեն միջին հաշուով 250 հիւանդ։

Երեւանի մէջ կը բացուի հիւծախտի դարմանատուն մը 50 մահճակալով, այս դարմանատունը պիտի ունենայ նաեւ բաժին մը «տնէի վրայ դարմանումի» համար։

Երեւանի նախազգուշական առողջապահական հիմնարկութիւններուն սպասարկելու համար, պիտի բացուի մեքենական խոշոր լուացարան մը։

Մինչեւ Նոյեմբերի վերջ պիտի բացուի ատամնաբուժական դարմանատուն մը։

Երեւանի մէջ այս տարի պիտի բացուի նաեւ առողջապահական կրթութեան թանգարան մը։

ՄՈՍԿՈՒԱ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՑ ԵՐԵՒԱՆԻ ՔԱՈՒՉՈՒԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Մոսկուայէն Նոյեմբեր 11 թուականով Խ. Հայաստանի կը հաղորդեն թէ ծանր արդիւնաբերութիւնը վաւերացուցած է Երեւանի մէջ շինուելիք քաուչուի գործարանին ծրագիրը, եւ վաւերացուցած պաշտօնը նոյն օրն իսկ ղրկուած է Հայաստան։

Միեւնոյն ժամանակ Մոսկուայէն ղրկուած են շինութեան անհրաժեշտ գումարները։

Միւս կողմէ, Զօրավոր Քանաքեռ գէսի վարչութեան պետ Տէր Աստուածատուրեան Մոսկուայէն կը հաղորդէ թէ անձամբ տեսած է ծանր արդիւնաբերութեան գործավար Օրճոնիկիձէն (Վրացի), որ խոստացեր է տրամադրել անհրաժեշտ կազմածները եւ գումարները։ Այսպէս Քանաքեռնի պէտք եղած մեքենաներ պիտի տրամադրուին 1933ի չորրորդ եռամսեակին եւ 1934ի առաջին եռամսեակին։ Քանաքեռի յատկացուած գումարն ալ աւելցնելով չորս միլիոն ռուբլի պիտի բարձրացուի։

Նոյեմբերի վերջը Լենինականի մէջ պիտի բացուի մանկական սինեմա մը։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ

Խորհրդային Հայաստան կը գրէ.—

Հայաստանի կապի (թղթատարական) կազմակերպութիւնը ունի էական թերութիւն մը,- մինչեւ այժմ կարելի չէ եղած սրբագրել թղթատարին սխալ առաքումը, ուշ եղող հասցեները, ինչպէս եղաւ կուրենայ մասնաւորապէս Սիսիանի, Բաշ Ապարանի, Լենինականի մէջ։ Գոհացուցիչ չէ նաեւ փոխադրական գործը։

Կարգ մը շրջաններու մէջ տեղական կազմակերպութիւնները հաւաքական գիւղատնտեսութեան թղթատար կը նշանակեն անչափահասները եւ գրել կարդալ չգիտցողները (Սիսիան, Վէդի, Մարտունի)։ Գլխաւոր ճամբաներէն (Երեւան—Բայազէդ, Սեւանավան—Քոլագերան) կատարուած փոխադրութիւնները չեն մեքենայացուած։ Լաւ չեն օգտագործեր թղթատար ինքնաշարժները (Քէօփօքեն, Գորիս)։

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

Պոլսեւիկեան յեղափոխութեան տասնըվեցերորդ տարեդարձին առթիւ, Երեւանի քէնթիք թանգարանը կազմակերպած է «Խորհրդային Հայաստանի տնտեսութեան ցուցահանդէս» մը։ Բազմաթիւ քարտէսներ, տախտակներ եւ այլ նիւթեր կը ներկայացնեն երկրի արդիւնաբերութիւնը, գիւղատնտեսութիւնը, յեղափոխական նուաճումները եւ ելեկտրական ուժը։ Թանգարանը ցուցահանդէսին համար պատրաստած է Հայաստանի աշխարհագրութեան քարտէսը։

Յեղափոխութեան տարեդարձին առթիւ հիմը դրուած է Երեւանի մէջ «Փառաց Իւնիվէրսալ խանութ»ին։ Շինութիւնը 5 միլիոն ռուբլի պիտի արժէ։ 1934ին պիտի շինուի այս շէնքին առաջին մասը։

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ՀԱՅ ՄԸ ՀԻԹԼԷՐԻ ԹԻԿՆԱՊԱՀ

Բարիզի *Ազդարար* թղթակիցը կը գրէ թէ մասնաւոր լուրի մը համաձայն Հիթլէրի գլխաւոր թիկնապահներէն մէկն է Սամուէլ Երեցեան անուն հայ մը, որ զաւակն է Վիւրթէնպէրկի մայրաքաղաքը հաստատուած Գ. Միքայէլ Երեցեանի։ Այս վերջինը Խասգիւղի եկեղեցիին ծանօթ լուսարարապետ Տէր Մկրտիչ քահ. է, որ զերմանուհիի մը հետ ամուսնացած է. ունի 10 զաւակ, որոնցմէ է նոյնինքն Սամուէլ, Հիթլէրի թիկնապահը։

ՄԵԾ ԱՆՍՈՎՈՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ
ՕՐՕԶՏԻ ՊԱՔ
Վաճառատանց մէջ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ	ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ	ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ	ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
4	5	6	7

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1933

ԹՈՒՐՔԵՐՈՒ ՍՌԱԿՆԵՐԸ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Գրեց ԹՈՒՐԻԿ

Արդէ աշխարհի ծանօթ է որ, մենք հայերս Թուրք այրերը չենք սիրեր — թէեւ սիրողներ ալ պակաս չեն —, բայց անոնց սռակներուն կը հետեւինք և շատ կը գործածենք։ Անոնք խորք ունին, ցայտք ունին, համ ունին և իմաստ, ու այդ առածներուն համար ալ դեռ երկար ատեն պիտի փնտռենք, գտնենք և գործածենք այդ առակները։

Կարճ նախադասութեամբ ամբողջ փիլիսոփայութիւն մը բացատրելու համար ալ անհրաժեշտ են այդ առակները։

Անոնք, օրինակի համար, անոնց ամէնէն պարզ առակը. «Հացը հացագործին տուր, հաց մ'ալ աւելի»։

Կինը կարգուածին տուր, հաց մ'ալ աւելի թող ըլլայ պէս կուգայ մեզի. այս առակը թէեւ, սակայն ամբողջ շուկաներն ու բազմակնութեան հակառակ աւելցողներն են միայն, որ կ'ուզեն այդպէս մեկնել։

Այս ձեւի չոր փիլիսոփայութիւն ընողները, որոնք քանակով շատ են մեր մէջ, թէեւ կը սիրեն շիշը իրենց գործին եկած իմաստը ալ որեւէ գրուածի ... ամէնավոր մամուլին պէս, բայց չեն յաջողիր և ինչ որ ալ ընեն անոնք չպիտի կրնան այդ առակը, իր բարձր արժէքէն ձգել։ Ան միշտ պիտի մնայ իր բարձր դիրքին վրայ, ու մենք միշտ ազգային շահուն համար պիտի հետեւինք անոր։

Լաւ և ճիշդ վերլուծող մը եթէ պարկեշտութեան շնորհք ալ ունենար պիտի կրնար սիւնակներով բացատրութիւններ և մեկնութիւններ տալ այդ առակին ... Թանձր ուղեղներուն հասկնալու չափ, սակայն նախախնամութիւնը այդ շնորհքը — պարկեշտութեան շնորհքը չհասկնալ, անկից շատ ունիմ — այլ վերլուծելու շնորհքը զլացած ըլլալով ինձ, կարճ պիտի կապեմ, խնդրելով ընթերցողներէս որ իրենք իրենց հասկնան մնացածը։

Մենք ամէն բանի մասնագէտ չենք կրնար ըլլալ, այս յայտնի բան է, բայց ամէն մէկս բանի մը մասնագէտ կրնանք ըլլալ և ենք։ Մէկս խօսելու, մէկս գրելու, մէկս բամբասելու, մէկս ուտելու, մէկս հայհոյելու, մէկս խ—ռ. նակելու, մէկս քանդելու, մէկս մաննելու, մէկս գործելու, մէկս հոգս չէ ընելու, մէկս ուրանալու, մէկս կապկելու, մէկս պոռալու, մէկս կեղծելու, մէկս ծեծելու, մէկս ծեծուելու (չարունակելի), ու մենք որպէս այդ առակի ոգիին հետեւող ազգ, հացը հացագործին տալու պէս, տուած ենք ամէն մէկուն իրեն մասնագիտութեան համապատասխան գործ ու տար համար ալ մեր գաղութները հանգիստ խաղաղ, բարգաւաճ դառնալ սկսած են։

Hotel Lux — Պէյրութ

ՅՈՎՈՒՍԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Վերջացող եօթնեակի ընթացքին, Պըհամտնըս Սանաթօրիումի Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ զաւակներուն հովուական այցելութիւն մը տուաւ Պէյրութի քահանայից դասէն Արժ. Տ. Յարութիւն քահանայ Պըճըլեան։

Սանաթօրիումի Պաշ. Տնօրէնութիւնը առաջ երթալով յայտնուած փափաքին, սիրայօժար ամէն դիւրութիւն ընծայած էր մեր այցելու հովիւին՝ իր կրօնական առաքելութիւնը լրիւ և պատշաճօրէն կատարելու համար։

Տէր Հայրը մի առ մի այցելելով բոլոր հայ հիւանդները՝ —այր թէ կին— քաջալերեց, յուսադրեց և աւետարանէն մէջբերումներով և կենդանի օրինակներով մխիթարեց զանոնք։ Հուսկ ուրեմն Ս. Հաղորդութիւնը հոգեպարար խորհուրդը, որուն մասնակից եղան գրեթէ բոլորը։

Տ. Պըճըճեան քահանայ իբրեւ զարգացած, իր կոչումին վեհութեանը գիտակից, լուրջ ու պարկեշտ եկեղեցական մը յաւագոյն տպաւորութիւնը թողուց այն բազմաշնորհ երիտասարդներուն վրայ և մեկնեցաւ մօտալուտ պարագային կրկին այցելելու խոստումով՝ եթէ սակայն Առաջնորդ Սրբազանը տրամադրէ քահանայի մը երթեւեկին համար անհրաժեշտ գումարը....

Կը յուսանք և կ'սպասենք։

Յ. Տ.

Յ. Գ.— Ոչ միայն Լիբանանի այլև բովանդակ մերձաւոր Արեւելքի այս մեծագոյն բուժարանի մասին հանգամանօրէն խօսելու առիթը պիտի ունենանք մօտերս, և առիկա շնորհիւ յհասատութեան յարգոյ Տնօրէնութեան կողմէ մեզի հայթայթուած վաւերական տուեալներու։

ՆՈՅՆ

Ս. Նշան Հոգաբարձութեան Կոչը

Ս. Նշան Ազգ. երկ. վարժարանի հոգաբարձութիւնը պատիւ ունի յայտարարելու, յարգոյ Հայ հասարակութեան, թէ վարժարանի տարիներէ ի վեր քաշքշուող պիւտճէի բացը կարգադրելու համար, Ն. Ս. Օծութիւն Վեհափառ Սահակ կաթողիկոս սրտառուչ կոչ մը ուղղած էր, կնքելով ժապաւինել տոմսակ մը, ընդհանուր հանգանակութեան համար. ժապաւինել տոմսի հանգանակութիւնը վաւերացուած ըլլալով պատկ. Քաղաքական ժողովէ, հոգաբարձութիւնս մի քանի օրէ ի վեր ձեռնարկած է հանգանակութեան և կը հրատարակէ նուիրատուներու անուանացանկը։

Հոգաբարձութիւնս պարտք կ'զգայ նաեւ տեղեկացնել հայ հասարակութեան, վարժարանի ներկայ շրջանի անտեսական պարագաները։

1. — Ներկայիս 320 աշակերտութեան 91ը միայն որոշուած տարեթօշակը ցրիւ կը վճարէ. Մնացած 204ը 0 | 0 ին 45 | 50 զեղչով կրնան վճարել, իսկ 25 հոգի բոլորովին անկարող վճարելու.

2. — Ներկայ շրջանին հոգաբարձութիւնը մեծ դժուարութիւններու կը հանդիպի բացառիկ միջոցներով (ինչպէս հանդէսներ, ներկայացումներ եւայլն եւ այլն) դրամապահովելու համար.

3. — Այս տարի վարժարանը չունի որեւէ մէկ տեղէ նիւթական օգնութիւն։

Նկատի ունենալով վերոյիշեալ պարագաները, հոգաբարձութիւնս կը յուսայ որ, ժապաւինեալ տոմսի հանգանակութեան սրտաբուղխ պիտի մասնակցի հայ ժողովուրդը, կանգուն պահելու համար իր ...

20 | 11 | 33 ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՐ ՀԱՃՆՈՅ ՄԷՋ

Ծանուցեալ կիրակի դեկտեմբեր 3ին, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Նոր Հաճնի Թաղին մէջ տեղի պիտի ունենայ Նորակառոյց եկեղեցւոյ հիմնարկութեան արարողութիւնը։ Հրաւիրուած են հայ հասարակութեան...

Եկեղեցւոյ Շինութեան Յանձնախումբ

ՅԱՌԱՋԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԳԱՐԱՄԱԶՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Հեղինակ ՖԻՕՏՈՐ ՏՕՍԹՕԵՎՍՔԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե. ԳԻՐՔ

ԹԵՐ ՈՒ ԴԵՄ

Կը կրկնեմ քեզի, թէ մարդուն մէջ չկայ աւելի կիզիչ հոգ մը, քան մէկու մը յանձնել այն ազատութիւնը, զոր ծնած ատեն այդ թշուառ էակը կը բերէ իրեն։ Սակայն մարդոց ազատութեան տէր կրնայ ըլլալ միայն ան, որ կը հանդարտեցնէ անոնց խիղճը։ ... [illegible]

(Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Ֆրանքօ-Գերման խօսակցութիւնները

ՓԱՐԻԶ.— Փարիզեան թերթի մը Պերլինի թղթակիցը կը յայտարարէ, որ Հիթլէր, Գերմանիոյ Ֆրանսական դեսպանին յայտնած է՝ թէ Ֆրանսա պէտք է հոն կենայ Սարի հողամասին վրայ իր ունեցած յաւակնութիւններէն ու գաղափարներէն։

Սարի կառավարութեան յանձնախումբի անգլիացի նախագահը գերման ազգայնական—ընկերվարականներու դէմ մասնաւոր բանի միջոցներ ձեռք էր առած ասկէ առաջ։ Հիթլէր, Պերլինի Ֆրանսական դեսպանին հետ, տեսակցութեան մը պահուն, այդ խնդրին առթիւ ուժգնօրէն բողոքեց։

Հիթլէր կ'ուզէ, որ Ֆրանսա Անգլիացի նախագահը (Յանձնախումբի) կարգի հրաւիրէ, եւ բնաւ նազիներու բրոպականտին դէմ ընդդիմութիւն ցոյց չի տրուի։

Թղթակիցը յետոյ կ'աւելցնէ, որ Սարի ժողովուրդին մեծ մասը հակառակ է, Նազիներու պարտադրող գաղափարներուն։

Ֆրանսա եւ թուրք-սերպիական դաշինքը

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Երէկ ստորագրուեցաւ Թուրք—սերպիական բարեկամութեան դաշնագիրը։ Այս դաշնագրով, երկու պետութիւնները պիտի աշխատին ամէն մէկ դէպք կամ խնդիր կարգադրել իրար մէջ բարեկամաբար։ Դաշնագիրը 5 տարուան համար է։ Կրնայ վերանորոգուիլ։

ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանսական պաշտօնական շրջանակները Թուրք—սերպիական դաշնագրին կնքման առթիւ գոհունակութեամբ կ'արտայայտուին։ Ֆրանսայի փափաքն է, որ՝ ամբողջ Եւրոպայի մէջ խաղաղութեան համար ամէն գընով աշխատանք տարուի։

Շօթանի ծրագիրը երկու յօդուածներէ կը բաղկանայ

ՓԱՐԻԶ.— Երէկ իրիկուն, պ. Շօթան եւ Պիւտճէի ու Ելեւմտա՚ան նախարարները քննեցին պիւտճէի բարելաւման գլխաւոր գծերը։ Այդ խնդիրը պիտի ներկայացուի Երեսփ. Ժողովին։

ՓԱՐԻԶ.— Նախարարական Խորհուրդը գումարուեցաւ այս առաւօտ։ Որոշ. եց ներկայանալ Երեսփոխանական Ժողովին, շաբաթ օր։ Այդ օր, մասնաւորաբար պիտի քննուին պիւտճէի բարելաւման խնդիրները։

Շօթանի կառավարութեան միակ հետաքրքրող խնդիրներն են. Ա. Պիւտճէի հարցը եւ Բ. Երկրին ընդհ. ապահովութեան խնդիրը։

Էմիլ Շաթըլան մեռեր է

ՓԱՐԻԶ.— Պ. Էմիլ Շաթըլան Ֆրանսական կաճառի անդամ, մեռաւ 82 տարեկանին մէջ։

Էմիլ Շաթըլան, եղած է Բարձրագոյն Ուսմանց եւ Գործնական վարժարանի տնօրէն։ Անիկա, Ունիվէրսիթէի մատենադարանին վարիչն էր միեւնոյն ժամանակ։ Պ. Էմիլ Շաթըլան հեղինակ է բազմաթիւ դասական բառարաններու, եւ լատինական ձեռագիրներու մասին գրած է ուսումնասիրական հատորներ ու արժէքաւոր յօդուածներ։

Անդր-Սիպերական շոգեկառքին արկածը եւ Ճափոնները

ԽԱՐՊԻՆ.— Ճափոնական 80 զինուորներ, որոնք Անդր—Սիպերական շոգեկառքին մէջ կը գտնուէին, դէպքին պահուն, յարձակեցան աւազակներուն վրայ ռումբերով եւ սուրերով։ Ճափոնական զինուորներէն 4ը մեռան եւ 8 հոգին ալ վիրաւորուեցան։ Ճամբորդները, որոնք գերի բռնուած էին աւազակներուն կողմէ, ճամբան զինուորներու ցոյց տուած օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցան։

Պ. Ավընօլ Անգլիա պիտի երթայ

ԺԸՆԵՒ.— Շատ հաւանական է Ազգ. Դաշնակցութեան ընդհանուր քարտուղար պ. Ավընօլ Դեկտեմբերի սկիզբը Լոնտոն երթայ։ Անիկա Անգլիոյ պաշտօնական շրջանակներուն պիտի յայտնէ Ազգ. Դաշնակցութեան կարգ մը մտանաւոր խորհուրդներն ու կարծիքները։ Պ. Ավընօլ, մտադրած էր արդէն Անգլիա իր այս ճամբորդութիւնը դէպ Իտալիա մեկնելէն առաջ։

Դասախօսութիւն մը «Հիթլէրի եւ Եւրոպայի վրայ»

ՓԱՐԻԶ. — Պ. Վանտէլ Վէլքի Նախագահութեան տակ գերման խորհրդարանի նախկին երեսփոխաններէն պ. Ուպաչչեցա դասախօսութիւն մը ըրաւ նիւթ ունենալով «Հիթլէր եւ Եւրոպա» նիւթին շուրջ։ Անիկա գտաւ որ Եւրոպա վտանգի մէջ է եւ պիտի ըլլայ, որքան ատեն որ Հիթլէր կը շարունակէ իր ներկայ իշխանութիւնն ու քաղաքականութիւնը։ Միւս կողմէ, դասախօսը, Եւրոպայի ինքնակալութիւնները վնասակար համարեց Ազգերու խաղաղութեան ու համերաշխութեան համար։

Գերման տարագիրներու ողբերգական վիճակը կը յուզէ Անգլիական հանրային կարծիքը

ԼՈՆՏՈՆ.— «Մանչէսթր Կարտիան» թերթը, երկար յօդուածով մը վեր կ'առնէ գերման տարագիրներու «ողբերգական վիճակը»։ Այս թերթը կը յայտնէ, որ Անգլիացիները հաւաքականօրէն պէտք է իրենց պարտականութիւնները կատարեն, օգնութեան փութալով գերման փախստականներուն։

Միւս կողմէ, «Մանչէսթր Կարտիան» կը փափաքի, որպէսզի Ֆրանսա եւս Անգլիոյ հետ գերման փախստականներու գործին մասնակցի։

Լիթվինօֆ Հռոմի մէջ

ԼՈՆՏՈՆ. — Լիթվինօֆի այցելութիւնը Իտալիոյ, ցոյց կուտայ, որ Ռուսիոյ եւ Մուսոլինիի հայրենիքին միջեւ բարեկամութիւնը աւելի ջերմ բնոյթ մը պիտի առնէ։

Մուսոլինի, Ռուսիոյ հետ բարեկամանալով, առաջին նպատակ ունի, բարձրացնել իր երկրին անտեսական շահերը։ Ըստ «Մանչէսթր Կարտիան» թերթի, տարիկա սխալ է։ Իտալական կառավարութիւնը պիտի աւելի նպատակ մը հետապնդէ, միանալով Ռուսիոյ։ Մուսոլինին համոզեց Անգլիան ու Ֆրանսան, որ ընդունին իր միջնորդութիւնը Գերմանիոյ և Աւստրիոյ միջեւ։ Մուսոլինին պիտի յաջողի՞ նաեւ համոզել պ. Լիթվինոֆը, որպէսզի Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ եւս մերձեցում յառաջ բերուի»։

Ողողում Իզմիրի մէջ

Իզմիրէն կը հեռագրեն որ ամսոյս 25ին սաստիկ եւ անդադար տեղացող անձրեւի պատճառաւ քաղաքին շատ մը վայրերը մնացած են ջուրերու տակ. ճամբաները աւրուած եւ ինքնաշարժներուն երթեւեկը դադրած։ Սրճարաններն իսկ ողողուած են ջուրի լճերով։ Հանրակառքերը չեն կրցած բանիլ որովհետեւ հեղեղը քարերով լեցուցած է գիծը։ Ամենամեծ վնասուած մասը եղած է մաքսատան կողմերը, որ լճի մը երեւոյթը ստացած են։ Բազմաթիւ խանութներ ջուրերու տակ մնացած են և մեծ վնասներու ենթարկուած։ Թէպէտ յայտնի չէ անձի կորուստ կա՞յ թէ՝ ոչ, սակայն նիւթական կորուստը շատ մեծ կը հաշուի։

ՏՔ. ԱՐԱՄ ՓԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ ԵՒ ՎԻՐԱԲՈՅԺ — ՍՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Իր նոր դարմանատունը հաստատած է, Հավուզ Սաարջի մօտ, գերմանական հիւանդանոցին դիմաց, Էմիր Օմար փողոց։ Բժշկական դարմանատան կողքին կարգադրած է նաեւ պահելու իր ատամնաբուժական դարմանատունը։

Ընդունելութեան ժամեր կեսօրէ առաջ 7:30էն 9.30 ամէն օր։ կեսօրէ վերջ 2—6 Ուրբաթ ժամեր մասնաւոր ժամադրութեամբ։ 15—15

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՐԿՈՒ ՑՈՒՑԱՐԱՐՆԵՐ՝ 19 ԱՄԻՍ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ
ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ՈՃԻՐ ԳԱՂԱՑՔԻ ՄԸ ՄԷՋ

Երեքշաբթիէն սկսեալ, Դամասկոս վերագտաւ իր բնականոն, խաղաղ վիճակը։ Հանրային կարծիքը հանդարտութեամբ եւ պաղարիւնութեամբ ընդունած է հիմա այն ելքը՝ ուր հասեր են Սուրիոյ քաղաքական գործերը։

Ազգայնականները Փարի՞զ պիտի երթան.—

Զանազան լուրեր, զանազան ձեւերով օրչան կ'ընեն։ Բայց ոչ մէկ հաւաստ կրնայ ըլլալ այդ գրոյցներուն։ Կը խօսուի նոյն, որ Ազգայնականներէ բաղկացած պատգամաւորութիւն մը Փարիզ պիտի երթայ բողոքելու Սուրիոյ խորհրդարանի դէմ ձեռք առնուած միջոցներու առթիւ։

Այս առթիւ, Հաշիմ պէյ էլ Աթասի յայտնեց, որ մեծ յոյս կայ յաջողելու։

Աւելցուց, որ պատգամաւորութիւնը պիտի բաղկանայ Սուրիոյ եւ Լիբանանի բոլոր ազգայնականներէն։ Առայժմ պատգամաւորութեան մաս կազմող հետեւեալ անուններու մասին կը խօսուի։ Սուլթի պէյ Պէքէքի, Ճէմիլ Մարտամ պէյ, Ֆաեզ պէյ էլ Խուրի, Տօքթ. Չիչէքլի եւ Սէյիմ պէյ Ճ ամպէրս։

Երկու ցուցարարները.—

Երկուշաբթի, 27 Նոյ. առտուն դատարանը Պ. Լէյկի Նախագահութեամբ, Դամասկոսի վերջին դէպքերուն ընթացքին ձերբակալուած երկու ցուցարարներու խնդրով զբաղեցաւ։ Երկար հարցաքննութիւններէ յետոյ, ընդհանուր դատախազը պահանջեց խիստ պատիժ սահմանել այս երկու ամբոխավարներու, որոնց մէկուն անունն Աղբիւ Ռահման եւ միւսին անունն ալ Հարապէյ Սուլթի Յուսուֆ է։

Իւր պատիժ՝ 13 եւ 12 ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցան։ Բայց դատարանէն դուրս ելլելէն, անոնք նախատական խօսքեր ըրին Սուրիական կառավարութեան եւ հովանաւոր պետութեան հասցէին։ Ասոր համար անոնք 19 եւ 18 ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցան։

Երեք հոգի խեղդուած են ջաղացքի մը մէջ.—

Դամասկոսի մօտակայ Կուզլանիէ գիւղին ջաղացքին մէջ սոսկալի ոճիր մը պատահեցաւ վերջերս։ Գիւղացի մը երբ ջաղացք կը մտնէ սարսափահար վիճակ մը կ'առնէ տեսնելով երեք մարդկային դիակներ դատուանահար եղած։ Զոհերը հարուածներ էին ընդունած խոշոր քարկոյտի մը տակ։

Իշխանութիւնները անմիջապէս վայրը փութալով, քննութենէ մը յետոյ հաստատեց, որ ոճիրին պատճառը գողութենէ յառաջ է եկած։ Ջաղացպանին դրամները բացուած է ամբողջութեամբ։

Բայց ոճրագործները իրենց զոհերուն այնպիսի դաժանի հարուածներ էին տուած, որ դիակները բոլորովին անճանաչելի էին դարձած։

ԲՐԻՄԻՒՍԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԶՈՀԸ

Տիկ. Խուրիի յաղորդութեան մէն յետոյ, մեռած է նաեւ իր հայ սպասուհին, որ, ինչպէս գրած էինք ծանրապէս վիրաւորուած էր Տիկ. Խուրիի հետ։

Գ. ԳՈՄԻՍԷՐԸ ՄԻՒՖԹԻԻՆ ՄՕՏ
ՄԻՒՖԹԻՆ ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ
«ԵՍ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵՄ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ»

Ինչպէս գրած էինք, առջի օր, Բ. Գոմիսէր Պ. Տը Մարթէլ այցելեց Պէյրութի Միւֆթին, ընկերակցութեամբ պ. Ճէնար. ետի։ Նախապէս Միւֆթին հրաւիրած էր տեղւոյս իսլամ երեւելիները, ներկայ գտնուելու ընդունելութեան։

Պ. Տը Մարթէլ մօտ կէս ժամ մնաց Միւֆթիին մօտ, որու միջոցին Միւֆթին յայտնեց Բ. Գոմիսէրին որ Լիբանանի մէջ իսլամներու իրաւունքները ոտնակոխ կըլլան եւ չեն յարգուիր։ Պ. Տը Մարթէլ պատասխանելով ըսաւ.

«Դուք գիտէք որ Ֆրանսայի ամենագլխաւոր սկզբունքներէն մէկը հաւասարութիւնն է. իմ որով ամէն մարդ եւ համայնք պիտի ունենայ իր իրաւունքը։ Այն տեղեր որ իսլամները մեծամասնութիւն են եւ Քրիստոնեաները փոքրամասնութիւն պարտաւոր եմ պաշտպանել Քրիստոնեաներու իրաւունքները. իսկ եթէ իսլամներ փոքրամասնութիւն են, անոնց իրաւունք նորը կը պաշտպանեմ»։

ՕԳՏԱԿԱՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ԱՄԷՆ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ԲԱՆՋԱՐԵՂԷՆ ԵՒ ՊՏՈՒՂ ՊԻՏԻ ԳՏՆՈՒԻ

Առեւտրական Սենեակի Նախագահ Օմար պէյ Տաուզ եւ Սուրիական դրամատան Ընդհ. Տնօրէն Պ. Պէրար, նկատի ունենալով որ տեղական բանջարեղէններն ու պտուղները արտածում չունին եւ շատ աժան գիներով կը ծախուին, որոշած են կարգադրութիւն մը ընել արդիւնաւորելու համար տեղական արտադրութիւնները։ Ինչպէս գիտեն ընթերցողներ, ձմեռ ատեն կարգ մը բանջարեղէններ արտասահմանէն կ'ստանանք, որովհետեւ այդ եղանակին կարելի չըլլար արտադրել մեր երկրին մէջ։

Ասոր համար պէտք պիտի ըլլայ արտասահմանէն ստանալու այն բոլոր պտուղներն ու բանջարեղէնները, որոնք կրնան աճիլ կամ ամրան եղանակներուն արտադրուիլ մեր երկրին մէջ։ Համաձայնութիւն գոյացած է Նաւահանգիստի Սառնոյցի Ընկերութեան եւ Առեւտրական Սենեակի միջեւ, ընդարձակ մթերանոց. ներ պատրաստելու եւ անոնց մէջ պահելու համար բանջարեղէններ եւ պտուղներ։ Այս կերպով կարելի պիտի ըլլայ ամփոփեր առանց վնասուելու պահելու։

ԹՄՐԵՑՈՒՑԻՉԻ ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՆԵՐ

Գաղտնի ոստիկանութիւնը ասենք մը թմբր գործունէութիւն ցոյց կուտայ թմրեցուցիչներու մաքսանենգները ձերբակալելու համար։

Առջի օր լուր կառնեն որ Մահմուտ Ապտօ Աղա, հաշիշ կը ծախէ գաղտնի կերպով։ Հսկողութիւնը կը խստացնեն եւ յանցանքի վրայ կը բռնեն Մահմուտը։ Խուզարկելով կը գտնեն 68 կտոր հաշիշ անոր քովէն։ Մահմուտ խոստովանած է որ իրեն այդ հաշիշները կը հայթայթէ Խօրօզպայրը Խալիլ Իպրահիմ։

Ոստիկաններ անմիջապէս խուզարկեցին Խալիլ Իպրահիմը եւ անոր քով գտան 110 կրամ հաշիշ եւ 1000 կրամ մանզուլ։

Միեւնոյն օր, ոստիկաններ Մուհամմէտ Նասէնի քով գտած են 500 կրամ հաշիշ։

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԵԱԼ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇԻՆՔ ՄԸ ՊԻՏԻ ԿՆՔՈՒԻ

Գրած էինք, որ Պէյրութ է եկած Կ. Պոլսոյ Խորհրդային Ռուսիոյ գործավարը՝ Պ. Վօրոպիէֆ, որ զանազան տեսակցութիւններ ունեցաւ Բարձր Գոմիսէրութեան տնտեսագիտութեան խորհրդական Պ. Բրէյիւի հետ։

Կը խօսուի արդէն որ այս երկու երկիրներու միջեւ առեւտրական համաձայնութիւն մը պիտի կնքուի։

Գիտենք, որ Ռուսական շատ մը ապրանքներ յառաջ կը քշուին հրապարակի վրայ, աժան գներով։ Ասոր համար Ֆրանսական իշխանութիւնները որոշած են պաշտպանել տեղական ճարտարարուեստները, խօսակցութեան մտնելով Սովիէթական Իշխանութեանց հետ։

Այս խօսակցութիւնները եւ կամ բանակցութիւնները լաւ արդիւնք պիտի տան հովանաւորեալ երկիրներու վաճառականութեան արտածումներուն ու տեղական ճարտարարուեստներուն։

ՆՈՐ ԸՆԴՀ. ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԸ

Պ. Հէլլօ նոր պաշտօնի կոչուած է, Մարօքի մէջ։ Անոր տեղը, Պ. Լակարտ Բարձր Գոմիսէրութեան բերդի. Քարտուղար նշանակուած է։ Պ. Լակարտ, Փէքէնի Ֆրանս. դեսպանատան խորհրդական է եղած։ Անիկա տեղեակ է Արեւելքի գործերուն։

Պ. Լակարտ ծնած է 1890ին։ Փարիզի բարձրագոյն վարժապետանոցէն շրջանաւարտ է եղած։ Համալսարանական կրթութիւն ունի։ Վարած է բազմաթիւ պետական բարձր պաշտօններ։

Լեզուի դասնագրին ժամանակ, Ֆրանսական պատգամաւորութեան քարտուղարն էր։

Պ. Լակարտ մերձաւոր Արեւելքի գործերուն տեղեակ է եւ վարձատրուած է Ֆրանսական կառավարութեան Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշանով։

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ ՀԱՅՈՒ ՄԸ

Կառավարութիւնը Սուրիական 3րդ կարգի պատուանշան ընծայեց ատամնաբոյժ Պ. Օհան Ապահեանի եւ Հայր Ռիման Տը Լիօնի, Անեթուի Գապիւսիններու մեծաւոր։

Իսկ ոստիկան Աղեք Պէկ Հասանի 4րդ կարգի պատուանշան տրուեցաւ։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ԹՌՈՒՑԻԿՆԵՐ

Գրած էինք որ ոստիկանութ. նոր խիստ միջոցներ ձեռք առած էր, հայ համայնքներու կողմէ տրուած որոշումներու գործադրութիւնը արգիլելու եւ հեղինակները ձերբակալելու համար։ Ամբողջ գիտեր ոստիկաններ եւ պահակներ արթուն հսկած են հայկական թաղերու մէջ։

Շնորհիւ այդ հսկողութեանց, համայնավարները չի կրցան գործունէութիւն ցոյց տալ եւ միայն գոհացան թղթասարի միջոցաւ դրկելով կարգ մը թռուցիկներ։

ԼՈՒՑԿԻՈՎ ՄԻ ԽԱՂԱՔ, ՏՂԱՔ

Զօգազ Պլաք թաղին մէջ, 6 տարեկան Համեթ Սապազ անուն տղեկ մը, երբ լուցկիով կը խաղար, լուցկին կը բռնկի եւ կրակ կառնէ հագուստները։ Տարաբաղդ տղեկը ծանր այրուածներ ունենալով կը մեռնի։

Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

«Լ'օրիան» կը գրէ.—

Գրած էինք որ Հանրապետութեան Նախագահը Մ. Աղազարեանի խնդիրը յանձնած էր Խառն Դատարանական Ատեանին։

Լիբանանեան հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Պուլօս, որ Աղազարեանի խնդիրը քննութեան առած էր, երկար քննութիւններէ յետոյ, հարցաքննութեան թղթածրարները յանձնած է Պ. Ցէզանէկի՝ հարցաքննիչ դատաւոր։

Միւս կողմէ, ոճրագործ Յակոբ Քէպապճեան միշտ փախստական վիճակի մէջ կը գտնուի։ Եթէ խնդիրը Խառն Դատարանի յանձնուի, հանի մը օրէն, ինչպէս կ'ըսուի, Քէպապճեան պիտի դատապարտուի ի բացակայութեան։

ՄԵՌԱԾ ԳՏՆՈՒԱԾ

Զիպտամուն գիւղին մէջ, երէկ առաւօտ, Իլիաս Տավուտ մեռած գտնուած է։ Ետ քննութեան հաստատուած է որ Իլիաս մեռած է գնդակէ մը, որ դպած է գլխուն։ Կը կարծուի որ զոհը գինեով խաղալու միջոցին պայթած եւ դպած է գլխին։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Խորհուրդի որոշմամբ յառաջիկայ Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ Ս. Պատարագի երգեցողութիւնը պիտի երգուին Եկմալեան քառաձայնով։

Անցեալ տարի արդէն կազմուած համապատասխան երգեցիկ խումբին անդամներուն յայտարարուած է նոյն պարագան մասնաւոր շրջաբերականով մը։

Նկատելով որ շրջաբերականին մէջ յիշուած երկսեռ երգեցիկներէն զատ կը գտնուին նաեւ ուրիշներ որոնք քառաձայն երգեցողութեանց իրենց օժանդակութիւնը բերել կը փափաքին, ամէն կուգանք յայտարարել անոնց որ հաճին ներկայանալ Եկեղեցւոյս դպրապետ Պ. Յակոբ Տէր Խորէնեանին ամէն Երկուշաբթի և Չորեքշաբթի օրեր կէսօրէ ետք ժամը 4-5 Ս. Նշան Ազգ. Վարժ. ի Մանկապարտէզի սրահը։

ԹԱՂ. ԽՈՐՀ. Ս. ՆՇԱՆ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Տէր և Տիկ. Լեւոն Եղիաեանէ (Աղէքսանդրիա) 200 Ս. Դ. նուէր Միութեանս, փոխան ցաւակցական հեռագրի փառաւոր Էմիլ Պոլիի մահուան առթիւ։

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ՀԱԼԷՊԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ (կճիք)

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1933

		Ս. Դ.
Օգիպտ.	թղթադրամ.	430
Անգլիկ.	»	420
Տոլար	»	80.50
Թրքական	»	59
Պանք Օթթոման		138
Իտալական Լիր 100		675
Ցուեական Ֆրանք 100		70
Անգլկ. ոսկի		619
Ֆրանս. »		496
Օսման. »		557
Արծաթ մէճիտ		21
Դրէյթ Ֆոնս. Ա.	Ֆք.	580
» » Բ.	»	339
» » Գ.	»	330

Սեծերեան եղբարք Բիւ. Տօս. Թէլէֆոն՝ 5-19

— 364 —

սիկ սահմանին մօտ, պէտք է հեռանալ այստեղից եւ շուտով հեռանալ։ Բայց այդ դժուար կը լինի ձեզ, որովհետեւ դուք կորցրիք ձեր ամենակարեւոր գիւրիւթիւնները,— ձեր ձիանները։ Ես գիշերը այդ մասին մտածում էի, մի քանի լաւ լողացողներ ուղարկեցի, անցան գետը որոնելու ձեր ձիանները, բայց առաւօտեան լուր բերեցին, որ չգտան նրանց։ Դուք առանց ձիանների ոչ մի տեղ գնալ չէք կարող։ Ձեզ պէտք է շուտափոյթ կերպով տեղափոխուել մի տեղից միւս տեղ, իսկ այդ առանց ձիանների անկարելի»։

«Նրա նկատողութիւնները ուղիղ էին։ Մեր դրութիւնը խիստ դժուարին էր։ Մենք զուրկ էինք ամէն միջոցներից որ մեր պէտքերը հոգայինք։ Մեր փախուստը այնքան անանկալ և անպատրաստ կերպով կատարուեցաւ, որ ապագայ պէտքերի մասին ամենեւին չմտածեցինք։ Մենք մինչեւ անգամ այնքան փող չունէինք, որ մեզ համար հաց գնէինք ուտելու։

— Ես, շարունակեց նա,— բոլորը հոգացել եմ։ Ես վարձեցի ձեզ համար երկու լաւ ձիաններ, որոնց տէրը ձեզ կը տանէ ուր որ կը կամենաք։ Միայն խորհուրդ կը տայի, որ անցնէիք Ղաքանի մօտերը, այնտեղ ժողովուրդը բարի է, ամէն տեղ կ'ընդունեն, ամէն տեղ կը պահպանեն ձեզ։ Դուք ժամանակ չպիտի կորցնէք, հէնց այսօր, հէնց այս առաւօտ պէտք է ճանապարհ ընկնէք։ Օրիորդը այնքան առողջ է, որ կարող է շարունակել ճանապարհորդութիւնը։ Ես հոգացել եմ ինչ որ պէտք է ճանապարհի համար։ Ձեզ պակաս է մի բան որ ամէն տեղ կը պահանջեն ձեզանից։ Ես խօսում եմ անցագրի մասին։ Ես կը տամ ձեզ երկու անցագրեր։ Օրիորդը թող միայ իր ծպտեալ կերպարանքի մէջ, ինչպէս որ է, միայն տղամարդ ձեւանալով, պէտք է ընդունէ մի տղամարդի անուն։ Իսկ դուք, դարձեալ

— 361 —

տանիլ օրիորդի ձիուն։ Ես աշխատում էի կանգնեցնել նրան, ձիգ տալով սանձից, որ իմ ձեռքում բռնած ունէի։ Բայց հնար չեղաւ, սանձը կտրուեցաւ, և նրա ձին բաւական հեռացաւ ինձանից։ Վտանգը ակներեւ էր։ Օրիորդը, այսուամենայնիւ, չկորցրեց սրտի ամրութիւնը և քաջութեամբ պահում էր իրան ձիուն վրայ։ Ես փութացնում էի իմ ձիուն որ առաջանամ և բռնեմ նրան։ Բայց յանկարծ սարսափը տիրեց ինձ, երբ տեսայ, որ օրիորդը իւր ձիու հետ խորասուզուեցաւ ջրի տակ։ Ուրիշ հնար չկար, պէտք էր թողնել իմ ձին, և լողալով որոնել նրան ալիքների մէջ։ Նրա ձիու գլուխը կրկին յայտնուեցաւ, ջրի տակից, օրիորդը դեռ նրա վրայ էր։ Ես լողալով մօտենում էի։ Մենք արդէն չեղուել էինք ծանծաղուտներից և ընկել էինք սարսափելի խորութիւնների մէջ։ Ես չեմ կարող նկարագրել այն բոլոր զարհուրանքը որ այս րոպէիս էլ տիրում է իմ սրտին, երբ մտաբերում եմ իմ անխոհեմութիւնը, թէ որպէս յիմարութեամբ ես թոյլ տուեցի ինձ այդպէս անհոգութեամբ վերաբերուել դէպի կատաղի Երասխը։ Ես թէ այն ժամանակ և թէ այժմ դեռ չեմ կարողացել պարզ հասկանալ, թէ ի՞նչ կատարուեցաւ, թէ ի՛նչպէս եղաւ, որ երբ աչքերս բաց արի, ինձ ջրի խորութեան մէջ գտայ։ Երեւի, մի ուժին պտոյտ, մի կատաղի յորձանք ինձ եւս տարել էր ջրի տակ։ Բայց երբ կրկին բարձրացայ ջրի մակերեւոյթի վրայ, նայեցի, օրիորդը այլեւս չէր երեւում։ երկար ես լողում էի, այս կողմ եւ այն կողմ, երկար որոնում էի նրան, բայց նա չկար ու չկար....։

«Մի ձայն գետի հակառակ ափից կանչում էր ինձ։ Բայց ես նմ խռովութեան խորին տագնապի մէջ »կզ-

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne քաղաքապետական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ տը քլինիք St.Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատունը (Բոյ-ինինի) Հանրին քաղի իր ընդարձակ նորակերտ շէնքին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. ժամը 10-12. կ. վ. ժամը 2-6։

St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, ժանկաբարձութեան, գլուխի, մորթի, վեներական, ներքին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկներ ամէնօր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամը 10-12։

Խղճամիտ, արագ եւ մասնագիտական դարմանում. աղքատ հիւանդներուն ձրի դարմանում Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի օրերը կ. վ. ժամը 2-6։

ՍԱՓՐԻԶ ՆԱՄԻԼԷ

(Քաբուսիններու եկեղեցիի կից)

Կը յայտարարէ իր յարգելի յաճախորդ եւ յաճախորդուհիներուն որ իր սափրատունը օժտած է ամենավերջին նորաձեւութիւններով եւ կահ կարասիքով, նշող նման Փարիզի առաջնակարգ սափրատուներու։ Օրը օրին կ'ստանայ փարիզեան վերջին մօտելներ։ Խանութը մասնաւոր կարգադրութեամբ մը օժտուած է նաեւ տաք եւ պաղ ջուրի ինքնաշխատ տաքացումներով։ Այնպէս մը կարգադրուած է որ իւրաքանչիւր յաճախորդ ունենայ իր առանձին դարակը, ուր մէջ պիտի պահուին իրեն յատուկ սափրութեան գործիքները։

Մեր գիները կանանց համար.— 20 Ս. Դ. մազ կտրել, 30՝ մազ գանգուրել, 30՝ մազ վէզվէզել (ելեկտրականութեամբ 50), 35՝ լուալ յատուկ օծանով որ կարգէ մազերու թափուիլը ու թեփը, 200՝ մազ ներկել կամ ոսկեզօծել, 30՝ յօնք գեղեցկացնել, 50՝ դէմք գեղեցկացնել (ելեկտրականութեամբ), 25՝ մանիքիւր, 50՝ փետիքիւր ելեկտրականութեամբ։

Էրիկ մարդոց համար.— 15՝ մազ կտրել, 10՝ ածիլուիլ։ Ամէն օր ածիլուիլ ամսական 150, շաբաթը 3 անգամ ածիլուիլ ամսական 95։ Շաբաթը երկու անգամ՝ 70։

Մասնաւոր գիներ դպրոցականներու համար։

Ոտքին վրայ՝ կոշտ ունեցողներ, եթէ կուզեն ազատիլ ցաւերէ, թող փութան անմիջական դարման ստանալու համար։

Այս բոլոր մեքենաներու շուրջ մասնաւոր դաս առնել ուզողներուն, շատ աժան գիներով կը տրամադրենք մեր ժամանակը։

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ՄԱՐԴԸ

ԷԼ ՀԱՃ ՄՈՒՀԱՄԷՏ ՊԷՅ ԷԼ ՖԷԼԷՔԻ

Փութացէք տեսնելու անոր կարծիքը ձեր բոլոր փափաքներուն համար։ Ան կը հանդարտեցնէ բոլոր շուարած և տանջուած մտքերը և կը վերադարձնէ անոնց փափաքները։ Կ'իշխէ բոլոր ոգիներուն. հիփնոթիզմով կը կարդայ մարդուն մտածումները. ձեռքի գիծերէն կը կարդայ մարդուն անցած, ներկայ և ապագայ կեանքը. կրնայ հաշւել ամուսնութեան, ճամբորդութեան, սիրոյ, առեւտուրի, քննութեանց եւայլն բոլոր գաղտնիքները։ Այս բոլորը կը ցուցնէ մարդուն, կարծես թէ գրուած ըլլար թուղթի մը վրայ։ Կնոջ եւ ամուսնոյն միջեւ եղած գժտութիւններն ու տարակարծութիւնները կը լուծէ Աստծոյ Սուրբ անուններովը եւ Ամերիկեան եւ Եւրոպական գիտականներու փորձառութիւնները օգտագործելու։

Տխուր եղողներուն ուրախութիւն եւ հանգիստ կը պարգեւէ. ջղային եւ մտային հիւանդութիւնները կը դարմանէ։ Այս բոլորը մեծ յաջողութեամբ կը կատարէ, Փորձը ամենամեծ փաստն է, անգամ մը այցելել բաւական պիտի ըլլայ։

Հասցէ.— Պէյրութ, Հանըրէֆ Ղամի փողոցի արեւմուտք, Ֆրանսական հիւանդանոցին մօտ, թիւ 9 բնակարանը

— 362 —

է հեռանամ այստեղից։ Ես եկայ ձեզ մօտ հարցնելու, արդեօք այլեւս հարկաւոր չեմ լինի ձեզ։»

— «Ձեր կատարած գործը այնքան մեծ է, որ մենք իրաւունք չունինք աւելին պահանջել ձեզանից. պատասխանեցի ես։— Մեզ մնում է միայն շնորհակալ լինել ձեզանից։

— «Այդ աւելորդ է, ասաց նա համեստութեամբ։— Ես արել եմ այն ինչ որ ամէն մարդու պարտքն էր անել, երբ տեսնում է դժբախտութիւն։

«Բայց դուք այն ասացէք, արդեօք մի որ եւ իցէ այլ բանում պէ՞տք եմ ձեզ, թէ ոչ։ Ես սիրում եմ պարզ խօսել, աւելի լաւ կը լինի, որ դուք եւս բոլորովին անկեղծ լինէք ինձ հետ...»։

«Վերջին խօսքերը ինձ կասկած պատճառեցին, երեւում էր, որ նա փոքր ի շատէ տեղեկութիւն ունէր մեր գաղտնիքի մասին։ Ես պատասխանեցի.

— «Մենք չենք կարող անկեղծ չլինել դէպի մի բարերար, որ այնքան մեծ զոհաբերութիւն յանձն առեց ազատելու մի կեանք»։

— «Մի օրիորդի կեանք... կրկնեց նա խորհրդաւոր ձայնով։

«Ես մնացի շուարած։ Որտեղից գիտէր նա, որ տղամարդի հագուստով ծպտեալ պատանին օրիորդ էր։ Նա պատասխանեց.

— «Օրիորդին ջրից հանելու ժամանակ ես արդէն հասկացայ, որ նա տղամարդ չէ։ Նրա մի այսպիսի ծպտեալ դրութիւնը առիթ է տալիս ինձ մտածելու, որ ձեր վարմունքի մէջ թագնուած է մի գաղտնիք։ Դուք չէք սխալուի, եթէ այդ գաղտնիքը կը յայտնէք ինձ։ Գուցէ ես մի տեղում կարող կը լինեմ դարձեալ գտնել ձեզ»։

«Օրիորդ, որ բոլոր ժամանակը լուռ լսում էր, ընդհատեց մեր խօսակցութիւնը, ասելով.

— 363 —

— «Ես գաղտնիք չեմ պահի մի մարդուց, որը ազատեց իմ կեանքը։ Եւ սկսեց նա մի ըստ միոջէ պատմել, թէ ինքը ում աղջիկն է, պատմեց իւր հօր անգութ վարմունքը, որ ուզում էր իրան բռնութեամբ մահմեդական խանին տալ, և ինքը այդ բարբարոսութիւնից ազատուելու համար, ստիպուեցաւ փախուստի մէջ փրկութիւն որոնել եւ այլն»։

«Անծանօթը խորին ցաւակցութեամբ լսում էր։ Երբ օրիորդը աւարտեց, ասաց նա.

— «Որքան ցաւալի է ձեր պատմութիւնը, յարգելի օրիորդ, այնքան գովելի է ձեր արիութիւնը, որով պատերազմեցիք կոպիտ բռնութեան դէմ և բարի օրինակ դարձաք շատերի համար։ Հիմա աղջիկներ մահմեդական խաներին տալը այն սովորական կաշառքներից մէկն է համարվում, որով չարամիտ մարդիկ ձգտում են այս եւ այն նպատակին հասնել։ Դա վատ է, դա շատ վնասակար է։ Ձեր պատմութիւնը աւելի և աւելի գրաւեց իմ կարեկցութիւնը։ Ես շատ ուրախ եմ, որ դեռ եւս մի փոքրիկ ծառայութիւն կարող եմ անել ձեզ»։

— «Բաւական է ինչ որ արեցիք, պատասխանեց օրիորդը»։

— «Ոչ, բաւական չէ, պատասխանեց նա հանդարտութեամբ։— Դուք այժմ գտնվում էք ռուսաց հողի վրայ, դուք փախստական էք պարսից երկրից, դուք անցել էք այս կողմը առանց անցագրի, այդ բոլորը ձեզ խիստ դժուար դրութեան մէջ է դնում։ Ձեր հայրը այնքան ազդեցութեան տէր մարդ է, բաւական է որ նա գրէ այստեղի կառավարութեանը, ձեզ իսկոյն կը բռնեն և յետ կ'ուղարկեն, որովհետև դուք փախստական էք, դուք անցագիր չունէք։ Այդ լաւ է, որ դուք տղամարդի կերպարանքի մէջ էք մտել. բայց այդ բաւական չէ ձեր ապահովութեան համար։ Դուք դեռ գտնվում էք պար-

RADIUM

ՈՐ ԿԸ ԳՈՐԾԱԾՈՒԻ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

THO-RADIA

Գեղեցկացնող քրէմ մը շնորհիւ իր մաքրիչ.

Շրջանառութիւնը գործօն կը դարձնէ, մորթի խոռոչները կը գոցէ, կը փայլեցնէ մորթային ճարպերը, ծակոտիկներու տձեւութեանց արգելք կ'ըլլայ, կը փարատէ կնճիռները։

THO-RADIA

A base RADIUM & THORIUM կը ծախուին միմիայն դեղարաններու մէջ։

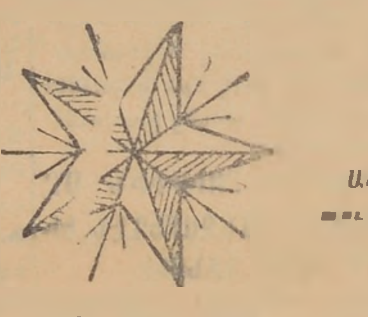

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք. որ կրնայ 33.000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց

Սավոյ Օթէլի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ՕԺՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ ԵՒ ԱՍՏՂԸ ՔԻՉԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ԱԻԱՆԴԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %։ Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ Մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամէն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Peyrouth

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ԹԻՒ 27 Ք. ՊԻՒՍԻՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ

(Քաբուսիններու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր ընդարձակ դարմանատունը Քաբուսիններու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իտրիս։

Գիտական ամենավերջին մեքենաներով եւ ելեկտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ներքին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ֆրանկախտ, նոր եւ հին ջերմամիզութիւն, փրոսթաթի, սերմնամանի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններն ու տկարութիւնները։ Նմանապէս կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. տկարութիւններ, ռոմաթիզմ (Rhumatisme) մորթային հիւանդութիւններ, մանիշակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի։

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ տօնական օրեր մինչեւ կէսօր։

ՄԷԹՈՏԻԿ ԿԱՐԻ ԵՒ ՁԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐՃ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ՝ ՄԷԹՈՏ ՓԱՐԻԶԷՆ

Ծանօթ ձեւագործուհի ex Անուշ Պաղչէճեան, պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ՝ իր ձեւագործատունը վերահաստատած է Bab-el-Edris, Rue Veyganի, «Լա՛ Սիտի»ի խմբագրատան ճիշդ դիմացի նոր շէնքը։

Տիկին եւ Օրիորդ, երանգուն աշակերտուհիները կրնան կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ իւրացնել կարն ու ձեւագիտութիւնը եւ ստանալ իրենց վկայականները։

Նկատի ունենալով ժամանակն ու պարագաները, գիները դիւրամատչելի դարձած են դաս առնող աշակերտուհիներուն եւ վճարման դիւրութիւններ կը տրուին։

Մանրամասնութեանց համար դիմել Bab-Edris, Rue Veygan, Immeubl Aleyli Frères, առաջին յարկ։

ԱԶԴԱԿԻ ՏՊԱՐԱՆԸ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմեցէք «ԱԶԴԱԿ»ի Տպարանը՝ գիրք, պրօշիւր, հարսանեկան հրաւիրագիր, պահարան, նամակի թուղթ եւ առեւտրական տետրակներ

ԱՐԱԳ, ՄԱՔՈՒՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱԺԱՆ՝

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԳԻՐԵՐՈՒ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ

ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանելու իր յարգոյ յաճախորդներուն, որ իր դարմանատունը փոխադրած է, «Rue el Arz»ի վրայ (Սէյֆի), Աւետարանականներու դեղարանին կից, և Շալվարճեաններու այլուրի վաճառատան վրայ Նորաշէն ափարթըմանի Բ. յարկը։

Հիւանդներ կ'ընդունի ըստ սովորականին ամէն օր կ. ա. ժամը 8—12 կ. վ. 2—6

Կիրակի և տօնական օրերուն, մասնաւոր ժամադրութեամբ։

Ամէն շաբաթ կ. ա. ժամը 8—12 աղքատ հիւանդներուն համար ձրի դարմանում։

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ ԱՆԱՀԻՏ

Յ. ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ ԵՒ ՄԱՄՐԷ ՀԻՍԱՐԵԱՆ

Պէյրութ B. P. 724

Փոխադրուած է ՄԱՍՐԱԹ ՓՈՂՈՑ Կրանթ Թէաթրէն դէպի Մաարաթի նոր ժամացոյցը ձախ թեւի վրայ առաջին անկիւնադարձը կառավարական դարմանատան l'Assistance public*queի վարի յարկը։*

Ունի հայերէն, ֆրանսերէն եւ արաբերէն բոլորովին նորեւ նոր տառեր։

Կ'ստանձնէ տպագրական ամէն տեսակ գործեր, գիրք, նամակագլուխ, պահարան, քարթեր, հարսանեկան և վաճառականական ամէն տեսակ գործեր։ Նաև կը կազմէ գրքեր և տետրակներ խիստ ճաշակաւոր և տոկուն։

Մաքուր գործ — դիւրամատչելի գին

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ 1934Ի ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐԸ

Խիստ մաքուր տպագրութեամբ և ճաշակաւոր քարթօններով։

Ապսպրանքներ կընդունուին «ԱՆԱՀԻՏ» Տպարանի միջոցաւ B. P. 724 *Պէյրութ։*

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն *ՄԱՍՆԱԳԷՏ* բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի *ԱՉՔԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՒ* հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 3—6
իր կլինիքին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուզածի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուսէֆ ռափորով։

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

PHARMACIE DE LA SANTÉ

ԴԵՂԱՐԱՆ ՇԱՀԻՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

ՖՕՇ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 3

[Նաւահանգիստ իջնողներու ձախին,
Քաղաքապետարանի շէնքին տակ]

Մեր դեղարանին մէջ երաշխաւորուած է դեղագէտ մը պատրաստութեան համար անհրաժեշտ եղող դեղերու որակն ու թարմութիւնը։

Ունինք նաեւ Եւրոպական պատրաստ դեղերու, parfumerieի եւ առողջապահական առարկաներու նոր մթերք։

Մաքրութեան, գիներու չափաւորութեան, եւ ճշդապահութեան համոզուելու համար, բաւական է անգամ մը այցելել։

UNITED STATES LINES

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անունները		Մեկնումի թուականները		
Ուաշինկթըն	»	9	*Նոյեմբեր*	*Շէրպուրկէն*
Փրէզիտէնթ Հարտինկ	»	16	»	*Հավրէն*
Մանհաթթան	»	23	»	»
Փրէզիտէնթ Ռուզվէլթ	»	30	»	»
Ուաշինկթըն	»	4	*Դեկտեմ.*	*Շէրպուրկէն*
Փրէզիտէնթ Հարտինկ	»	14	»	*Հավրէն*
Մանհաթթան	»	17	»	»
Ուաշինկթըն	»	28	»	*Հավրէն*

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել
Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մաարաք փողոց, Պէյրութ, B. P. 511

Հեռագր. հասցէ.— «HITTIFRER».